

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w XVII Wydziale Karnym Odwoławczym, w składzie:

Przewodniczący: SSO Justyna Andrzejczak

Protokolant: protokolant Patrycja Rataj

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2016 r.

sprawy **T. P.**

oskarżonego o czyn z art. 77 § 2 kks. w zw. z art. 6 § 2 kks. i art. 9 § 3 kks.

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 18 czerwca 2015r., sygnatura akt VI K 424/14

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;
2. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa zwrot kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, w tym wymierza mu opłatę w wysokości 60 zł za drugą instancję.

Justyna Andrzejczak

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 czerwca 2015 roku w sprawie VI K 424/14 Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu uznał oskarżonego za winnego zarzucanego mu przestępstwa skarbowego z art. 77 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i art. 9 § 3 k.k.s. (k. 213 – 214).

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wniósł obrońca oskarżonego (k. 223 – 227).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego okazała się bezzasadna.

Przed ustosunkowaniem się do apelacji wniesionej w niniejszej sprawie należy zauważyć, iż Sąd I instancji w sposób prawidłowy i wyczerpujący rozważył wszystkie okoliczności i dowody ujawnione w toku rozprawy dokonując następnie na ich podstawie właściwych ustaleń faktycznych. Postępowanie w niniejszej sprawie zostało przeprowadzone dokładnie i starannie. Ocena materiału dowodowego, dokonana przez Sąd Rejonowy nie wykazuje błędów logicznych i nie wykracza poza ramy swobodnej oceny dowodów. Uzasadnienie wyroku odpowiada wymogom art. 424 § 1 i 2 k.p.k. i w pełni pozwala na kontrolę prawidłowości rozstrzygnięcia. Do czynu przypisanego oskarżonemu Sąd I instancji zastosował właściwą kwalifikację prawną i należycie ją uzasadnił.

Argumentacja zawarta w apelacji oskarżonego sprowadzała się do nietrafnego zarzutu obrazy prawa materialnego, jak również błędnych wskazań naruszeń proceduralnych.

Odnosząc się do pierwszego ze sformułowanych przez skarżącego zarzutów, tj. naruszenia prawa materialnego, to okazał się on nietrafny i Sąd odwoławczy nie mógł go uwzględnić. Dla porządku wskazać należy, że Sąd I instancji uznał, iż zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwala na przypisanie oskarżonemu wypełnienia znamion przestępstwa skarbowego opisanego w przepisie art. 77 § 2 k.k.s. Natomiast obraza przepisów prawa materialnego występuje tylko wtedy, kiedy Sąd orzeka mimo wyraźnego zakazu lub wbrew wyraźnemu nakazowi wynikającemu z przepisu prawa materialnego, natomiast kiedy wydaje orzeczenie – jak w niniejszym wypadku – w ramach danej mu przez ustawodawcę kompetencji zarzutu takiego postawić nie można – ewentualnie jedynie można podnieść zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, na podstawie których ustalono stan faktyczny będący podstawą rozstrzygnięcia, czego w niniejszej sprawie nie uczyniono.

Problem pobrania podatku jest związany z występującymi w praktyce sytuacjami, gdy sprawca (płatnik) nie posiada środków finansowych na uiszczenie podatku podatnika. Najczęściej wówczas przyjmuje się fikcję pobrania podatku "na papierze", gdy tymczasem w rzeczywistości płatnik nie dysponuje pieniędzmi na wpłatę podatku. Sąd Najwyższy w kilku orzeczeniach akcentował, że kondycja finansowa płatnika nie ma znaczenia dla odpowiedzialności karnoskarbowej płatnika (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 roku, IV KKN 427/98, Prok. i Pr. 2003/2/12; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 sierpnia 2002 roku, IV KKN 426/98, Lex 55193; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 1999 roku, III KKN 434/97, Prok. i Pr. 2000/1/16; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 1995 roku, I KZP 30/95, OSP 1996/4/68). Słusznie przyjmuje się bowiem, że środki pieniężne nie należą do płatnika, należą do podatnika (do czasu pobrania) i do Skarbu Państwa (od czasu wpłacenia), powinnością zaś płatnika jest jedynie obliczyć, pobrać podatek i wpłacić go na rachunek organu. Jeżeli płatnik środki finansowe posiada, przeznaczają je jednak na inny uzasadniony ekonomicznie cel, zwłaszcza na podtrzymanie działalności gospodarczej, w grę wchodzi jedynie umniejszenie winy, nigdy zaś jej wyłączenie.

Natomiast w niniejszej sprawie oskarżony nie kwestionował, że prowadzona przez niego działalność gospodarcza doznała problemów finansowych i miał on kłopoty z płynnością finansową. Z tego względu niejako „wybierał” które zobowiązania będzie realizował, np. wypłacając pracownikom wynagrodzenia, ale już nie odprowadzając od nich należnych zaliczek na podatek. Oskarżony wskazał wyraźnie na rozprawie w dniu 2 października 2014 roku: „pieniądze, które nie przekazałem do US to nie są pieniądze zabrane przeze mnie, tylko na potrzeby bieżącej firmy jak prąd, wynagrodzenie pracowników, opłaty” (k. 189). Oskarżony nie kwestionował więc przed Sądem meriti swojego sprawstwa próbując jedynie dowodzić, że był w trudnej sytuacji finansowej. Jednak jak już wyżej wskazano okoliczność ta nie ma znaczenia dla jego odpowiedzialności karnej. Ewentualne problemy finansowe płatnika mogą być natomiast uwzględniane przy rozważaniu rodzaju i rozmiaru kary za czyn z art. 77 § 1 i 2 k.k.s., co niewątpliwie Sąd meriti miał na uwadze, uwzględniając wszakże wniosek oskarżonego w trybie przepisu art. 387 § 1 i 2 k.p.k. i wymierzając mu uzgodnioną karę grzywny w niemal najniższym możliwym wymiarze. Stąd kwestionowanie winy w apelacji skarżącego, jak również podniesiony zarzut naruszenia prawa materialnego, musi budzić zdziwienie, albowiem wskazuje on na daleko idącą niekonsekwencję oskarżonego. Uzyskał on przecież karę grzywny w bardzo korzystnym dla siebie wymiarze i to na swój własny wniosek, po czym i tak zakwestionował wyrok Sądu I instancji.

Odnosząc się do dwóch kolejnych zarzutów stawianych przez skarżącego to także nie zasługiwały na uwzględnienie. Ze względu na ich wzajemne powiązanie Sąd odwoławczy omówi je wspólnie. Skarżącemu, który zarzucił naruszenie przepisów art. 170 § 3 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. najwyraźniej umknęło, że Sąd meriti w niniejszej sprawie wydał wyrok skazujący oskarżonego po uwzględnieniu jego wniosku złożonego w trybie przepisu art. 378 § 1 i 2 k.p.k. Stąd Sąd I instancji w oparciu o przepis art. 378 § 4 k.p.k. przychylając się do wniosku oskarżonego uznał za ujawnione dowody wymienione w akcie oskarżenia (k. 212), było to bowiem wystarczające do bezspornego ustalenia, że okoliczności popełnienia przestępstwa nie budzą wątpliwości, a cele postępowania zostaną osiągnięte mimo nieprzeprowadzenia rozprawy w całości (art. 387 § 2 k.p.k.). Wszakże oskarżony w swoich wyjaśnieniach przyznał się do winy wskazując, że nie odprowadził kwot podatku do urzędu skarbowego, co potwierdziła także załączona do aktu oskarżenia dokumentacja z kontroli skarbowej. Ponadto po umożliwieniu oskarżonemu przez Sąd meriti realizacji tego obowiązku, wpłacił on całość zaległego podatku (k. 200, 205, 210 – 211). W tym stanie rzeczy wszystkie okoliczności czynu nie budziły jakichkolwiek wątpliwości, a cele postępowania zostały osiągnięte po tym jak oskarżony

uiścił kwoty zaległego podatku. Wobec treści przepisu art. 387 § 4 k.p.k. nie było potrzeby ujawniania innych dowodów, aniżeli te wymienione w akcie oskarżenia, w szczególności tych wymienionych we wniosku obrońcy oskarżonego z dnia 31 lipca 2014 roku, gdyż nie miały one żadnego wpływu na ocenę wypełnienia znamion zarzucanego przestępstwa skarbowego przez oskarżonego. W konsekwencji nie został także naruszony przepis art. 410 k.p.k., albowiem w istocie rzeczy, wbrew stanowisku skarżącego, całokształt materiału dowodowego ujawnionego przez Sąd meriti, tj. tego wymienionego w akcie oskarżenia, był wystarczający do uwzględnienia wniosku oskarżonego złożonego w trybie przepisu art. 387 § 1 i 2 k.p.k. i prawidłowego rozstrzygnięcia o jego winie. Uznanie tych dowodów za ujawnione jest niezbędne z uwagi na wymogi określone w art. 410 k.p.k. (oparcie wyroku na całokształcie okoliczności ujawnionych na rozprawie, na której wydaje się wyrok w trybie art. 387 k.p.k.). Należy wszakże pamiętać, że chodzi tu przecież o sytuację, gdy sam oskarżony wnosi o wymierzenie mu określonej kary lub środka karnego.

Zważywszy, iż zgodnie z przepisem art. 447 § 1 k.p.k. apelację co do winy uważa się za zwróconą także co do rozstrzygnięcia o karze Sąd II instancji dokonał weryfikacji również w zakresie przewidzianym przepisem art. 438 pkt 4 k.p.k. Sąd Rejonowy jednakże precyzyjnie wyważył okoliczności wpływające na wymiar kary, ustalając go na poziomie adekwatnym do stopnia społecznej szkodliwości czynu oskarżonego oraz stopnia jego zawinienia – prawidłowo spełniając tym samym dyrektywy prewencji ogólnej, jak i szczególnej zawarte w przepisie art. 12 i 13 k.k.s. Zważywszy na ustawowe zagrożenie przestępstwa skarbowego przewidzianego w przepisie art. 77 § 2 k.k.s. uznać należy, iż wymierzona oskarżonemu kara grzywny ma jedynie charakter sprawiedliwej odpłaty za popełniony czyn karalny, tak więc nie sposób uznać, że jest „rażąco niewspółmierna”.

W tym miejscu zaznaczyć należy, że Sąd Okręgowy dokonał również z urzędu kontroli instancyjnej zaskarżonego wyroku w świetle bezwzględnych przesłanek odwoławczych przewidzianych przepisami art. 439 § 1 k.p.k. oraz art. 440 k.p.k., jednak żadne z nich w przedmiotowej sprawie nie wystąpiły. Z tego względu nie było potrzeby ingerencji w zaskarżone orzeczenia z urzędu.

W tym stanie rzeczy, mając na uwadze wszystkie poczynione powyżej rozważania, Sąd Okręgowy na podstawie przepisu art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie przepisów art. 634 k.p.k. w zw. z art. 627 k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k. oraz art. 8, art. 1, art. 2 ust. 1 pkt 3, art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tj. Dz.U. z 1983 roku, Nr 49, poz. 223, ze zm.). Na koszty te składają się wyłożone przez Skarb Państwa wydatki (20,00 złotych) oraz opłata za drugą instancję (60,00 złotych).

Justyna Andrzejczak